

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Rigsdagsvalgloven af 11. April 1920 indeholdt ingen Regel om Overførsel af et Mandat fra en Stor- eller Amtskreds til en anden, saafremt et Parti, der skulde besætte en ledigbleven Plads i Folketinget, ikke havde flere uvalgte Kandidater indenfor vedkommende Kreds. Ved Folketingsvalget den 26. April 1920 blev dette Spørgsmaal imidlertid aktuelt, idet Partiet Venstre fik samtlige de af dette i Ringkøbing Amtskreds opstillede 6 Kandidater valgt. Man blev derved opmærksom paa Valgløvens Ufuldstændighed paa dette Punkt, idet man savnede en Regel om, hvorledes man skulde gaa frem, saafremt en af Partiets Kandidater i en Amtskreds opførte at være Medlem af Tinget. Denne Mangel blev afhjulpet ved Lov Nr. 255 af 28. Juni 1920, der gav Rigsdagsvalgløvens § 52 en saadan Affattelse, at man i det Tilfælde, at et Parti blev udtømt for Kandidater i en Stor- eller Amtskreds, kunde besætte en ledigbleven Plads med en af Partiets Kandidater fra en af de andre Kredse indenfor vedkommende Omraade. Spørgsmaalet om, hvorledes man skal gaa frem i det Tilfælde, at et Parti udtømtes for Kandidater indenfor et helt Omraade, blev imidlertid ikke berørt.

Saaledes som Forholdene har udviklet sig for Socialdemokratiet i Hovedstaden, hvor efter Valget i Oktober 1935, 4 af de 6 Stedfortrædere enten allerede er indtraadt i Folketinget eller ikke har ønsket at modtage Mandatet, er den Mulighed til Stede, at Partiet vil blive udtømt for Kandidater i nævnte Omraade. Da den gældende Lov ikke indeholder nogen Bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes i et saadant Tilfælde, og da det følger af Forholdets Natur og Lovgivningens Forudsætninger, at et Mandat ikke bør staa ubesat, finder man det rettest, at der skabes Lovhjemmel til at indkalde en Stedfortræder fra et andet Omraade, naar Rækken af Stedfortrædere i selve Omraadet er udtømt.

Man foreslaar derfor i det foreliggende Lovforslag en Tilføjelse til Rigsdagsvalgløvens § 52, hvorefter et Parti, der ikke har flere Stedfortrædere i et Omraade, kan udfylde en ledigbleven Plads, der skulde være besat med en Stedfortræder fra det

paagældende Omraade, med en Stedfortræder fra et af de to andre Omraader. Fra hvilket af disse Omraader og fra hvilken Amts- eller Storkreds indenfor dette, Stedfortræderen skal hentes, udfindes gennem den i Forslaget angivne Fremgangsmaade.

Denne svarer i Princippet til den i Rigsdagsvalgløvens § 50, sidste Stk., (jfr. Lov af 28. Juni 1920, § 1, Punkt 9) omhandlede Fremgangsmaade, der skal benyttes, naar et Parti ingen Stedfortrædere har i en Amts- eller Storkreds. Om den nærmere Fremgangsmaade ved denne Beregning henviser man til Statistisk Departements Publikation om Folketingsvalget den 22. Oktober 1935, Side 106, hvor der findes en Beregning af Kredsrækkefølgen for Partiet Venstre under Forudsætning af, at der var tilfaldet dette Parti Tillægsmandater.

For at kunne placere Mandatet saavel indenfor Omraaderne som indenfor den enkelte Stor- eller Amtskreds ved kun een Beregning, har man foreslaaet ved Beregningen at betragte de 2 Omraader som en Enhed. Placeringen af Mandatet indenfor Stor- og Amtskredsene sker efter de almindelige Regler, saaledes at den af Indrigsministeriet udarbejdede Stedfortræderliste ogsaa benyttes i disse Tilfælde.

Da det som nævnt er mest nærliggende, at Socialdemokratiet bliver det første Parti der kommer til at staa overfor den Mulighed ikke at have flere uvalgte Kandidater indenfor et Omraade, skal man — paa Grundlag af Folketingsvalget den 22. Oktober 1935 — nedenfor vise, hvorledes den i Lovforslaget omhandlede Beregning vil være at foretage, saafremt den i et saadant Tilfælde skulde bringes til Anvendelse for at udfinde de Kandidater fra det øvrige Land, som vilde komme i Betragtning som Stedfortrædere for Socialdemokratiet i Hovedstadens Omraade.

Herefter tilfalder det første socialdemokratiske Mandat, der ikke kan besættes fra Hovedstadens Omraade, Københavns Amtskreds.*)

*) Det bemærkes, at denne Beregning vil være at ændre for hver Gang et Mandat besættes. Naar første ledigblevne Mandat er tilfaldet Københavns Amtskreds har denne Kreds f. Ex. endnu 4 063 urepræsenterede Stemmer og kan saaledes tænkes paany at komme i Betragtning.